

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 28 november 2022
(OR. en)

15361/22

JEUN 180
SOC 655
EDUC 409
GENDER 195
DIGIT 225

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Ärende:	Slutsatser från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om utveckling av en generationsöverskridande dimension på ungdomsområdet för att främja dialog och social sammanhållning

För delegationerna bifogas rådets ovannämnda slutsatser, som godkändes av rådet (utbildning, ungdom, kultur och idrott) vid mötet den 28–29 november 2022.

Slutsatser från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om
utveckling av en generationsöverskridande dimension på ungdomsområdet för att främja dialog och
social sammanhållning

RÅDET OCH FÖRETRÄDARNA FÖR MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR,
FÖRSAMLADE I RÅDET,

SOM KONSTATERAR FÖLJANDE:

1. Det europeiska ungdomsmålet # 3 i EU:s ungdomsstrategi, med titeln ”Inkluderande samhällen”, har som syfte att ”tillhandahålla ytterligare utrymmen, möjligheter, resurser och program för att främja dialog¹ och social sammanhållning och bekämpa diskriminering och segregering” och syftet med det europeiska ungdomsmålet # 4 ”Information och konstruktiv dialog” är att säkerställa att ungdomar deltar i en inkluderande och konstruktiv dialog.
2. Med utgångspunkt i befintliga möjligheter på europeisk, nationell, regional och lokal nivå noterar Europaåret för ungdomar (2022) behovet av att ge egenmakt åt, uppmärksamma, stödja och samarbeta med ungdomar för att se till att deras intressen och behov beaktas på lämpligt sätt i politiska åtgärder inom alla politikområden². Ungdomspolitikens generationsöverskridande dimension har visat sig vara avgörande för att uppnå Europaårets mål och säkra dess arv på ett socialt sammanhållet sätt.

¹ Med *dialog* avses i dessa rådsslutsatser *dialog mellan generationerna*.

² Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2021/2316 av den 22 december 2021 om ett Europaår för ungdomar (2022), EUT L 462, s.1.

3. Ungdomsarbete har bland annat potential att bidra till att engagera ungdomar med olika bakgrund och levnadsvillkor, inbegripet ungdomar med begränsade möjligheter, i olika typer av generationsöverskridande projekt och verksamheter och kan fungera som ett värdefullt instrument för att främja dialog, solidaritet och rättvisa mellan generationerna samt för att skapa positiva relationer mellan människor från olika generationer.
4. Ungdomsråd, ungdomsorganisationer, strukturer för ungdomsarbete, ungdomsnätverk och icke-formella ungdomsgrupper kan spela en viktig roll för att främja dialog, rättvisa och solidaritet mellan generationerna. Genom ungdomars erfarenheter³ och kunskaper ger dessa forum utrymme för experimenterande och kan bidra till att innovativa lösningar och metoder för samarbete mellan generationerna upptäcks.
5. Covid-19-pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina – som orsakade en aldrig tidigare skådad tillströmning av ukrainska flyktingar i Europa 2022 – har visat att frivilligarbetare i alla åldrar är viktiga för samhället när det gäller att främja samhällets motståndskraft i krissituationer. Ungdomars frivilligarbete i medlemsstaterna under pandemin och tillströmningen av flyktingar har visat sig kunna främja solidaritet mellan generationerna och skapa generationsöverskridande band mellan ungdomar och andra åldersgrupper⁴.
6. Generationsöverskridande frivilligarbete sammanför yngre och äldre människor i meningsfulla och ömsesidigt gynnsamma verksamheter, program och projekt som främjar solidaritet, djupare förståelse och respekt mellan generationerna och bidrar till att bygga upp mer sammanhållna samhällen.

³ Med *ungdomars erfarenhet* avses ungdomars insikter om vad de har upplevt som välfungerande.

⁴ Svar från medlemsstaterna i regelbundet uppdaterade frågeformulär om de åtgärder som vidtagits av medlemsstaterna på utbildnings- och ungdomsområdet under covid-19-pandemin under de kroatiska, tyska, portugisiska och slovenska ordförandeskapen.

7. Den digitala klyftan visar på långvariga ojämlikheter när det gäller att utveckla färdigheter och ge tillgång till ny teknik. I kommissionens grönbok om åldrande konstateras att ”investeringar i digitala färdigheter, samhällsutveckling och sammanhållning mellan generationerna kan förhindra försämringar av den psykiska hälsan och välbefinnandet och minska ojämlikheter”⁵. Utbyte av digitala färdigheter och kunskaper är ett område där yngre människor kan spela en ledande roll och bidra till att skapa ett starkare band till äldre generationer⁶.
8. EU-program och EU-initiativ som Erasmus +, Europeiska solidaritetskåren, EU:s ungdomsdialog, Europaåret för ungdomar 2022, konferensen om Europas framtid, det nya europeiska Bauhaus samt de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna), inklusive Alma inom ramen för Europeiska socialfonden + och Europeiska unionens återhämtningsinstrument (NextGenerationEU), har potential att vara värdefulla instrument för att främja dialog mellan generationerna och uppmuntra solidaritet mellan generationerna inom ungdomsområdet på lokal, regional, nationell och europeisk nivå. Projekt som bygger på frivilligarbete och solidaritetsverksamhet är ett levande bevis på ungdomars vilja att delta aktivt i bland annat dialog och solidaritet mellan generationerna.

⁵ Kommissionens grönbok om åldrande: *Främja solidaritet och ansvar mellan generationerna*, COM(2021) 50 final.

⁶ EURACTIV:s särskilda rapport *Golden years: Opportunities for Europe's ageing population* (inte översatt till svenska)(Guldår: möjligheter för Europas åldrande befolkning), 22 juni 2022, med hänvisning till Edwards Lifesciences' *Unifying Generations: Building the Pathway to Intergenerational Solidarity*, (inte översatt till svenska)(Att föra samman generationerna för att skapa generationsöverskridande solidaritet), 21 juni 2022.

9. Det är synnerligen relevant att främja rättvisa mellan generationerna genom ungdomspolitik⁷ på alla nivåer, särskilt i landsbygdsområden, avlägsna områden, randområden, mindre utvecklade områden och de yttersta randområdena. Den sjunkande andelen yngre generationer i olika medlemsstater⁸ utgör tillsammans med kompetensflykten en stor utmaning för många av dessa samhällen där det är mycket viktigt att ge högre prioritet åt rättvisa mellan generationerna genom att utarbeta stödjande ungdomspolitik⁹ för att säkerställa sammanhållning.
10. Jämställdhet mellan könen¹⁰ måste säkerställas i samband med att man främjar en generationsöverskridande dimension i ungdomspolitiken och i tillhandahållandet av ungdomsarbete. Detta kräver insatser inte bara av regeringarna utan även av det civila samhället, däribland ungdomsorganisationer, ungdomsledare, ungdomsarbetare, medier och den privata sektorn.
11. Som den största mekanismen för ungdomars deltagande i EU skapar EU:s ungdomsdialog, tillsammans med Europarådets system för samförvaltning, utrymme för konceptualisering av dialogen mellan generationerna som en process där människor i olika åldrar ges utrymme för gemensam reflektion och samproduktion. Under EU:s ungdomskonferens i Prag den 11–13 juli 2022 uppgav ungdomar att dialogen mellan generationerna inte bör ersätta en direkt ungdomsdialog med beslutsfattare, utan bör äga rum parallellt med den.

⁷ Ungdomspolitik är politik som påverkar ungdomars liv och vars centrala inslag är att förbättra ungdomars levnadsvillkor och möjligheter, och samtidigt ge stöd för lika möjligheter att delta i det ekonomiska, sociala och politiska livet.

⁸ *UNECE Policy Brief on Ageing No. 18*, (inte översatt till svenska) (Unices policydokument nr 18 om åldrande), mars 2017.

⁹ Stödjande ungdomspolitik utgår från en bedömning av ungdomars behov och tar upp olika aspekter av offentlig politik som inte omfattas av mer allmänna policydokument, såsom välbefinnande, psykisk hälsa, bostäder, tillgång till infrastruktur eller tjänster osv.).

¹⁰ Jämställdhetsstrategin för 2020–2025 tillhandahåller en ram för Europeiska kommissionens jämställdhetsarbete och fastställer de politiska målen och nyckelåtgärderna för perioden 2020–2025. Meddelande från kommissionen, COM(2020) 152 final.

RÅDET OCH FÖRETRÄDARNA FÖR MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR,
FÖRSAMLADE I RÅDET, ANSER FÖLJANDE:

12. Det är viktigt att främja dialog såväl mellan ungdomar som mellan ungdomar och äldre generationer. Fördelarna med att sammanföra olika generationers erfarenheter och kompetenser är betydande och bidrar till att bygga fredliga och sammanhållna samhällen som grundar sig på ömsesidig respekt, empati, solidaritet och förståelse för alla åldersgruppers behov.
13. Ungdomars deltagande i dialogen mellan generationerna och i generationsöverskridande solidaritetsprojekt, bland annat frivilligarbete, gör det möjligt för ungdomar att förvärva generella och sociala färdigheter som kan tillämpas inom andra områden i deras liv. Olika generationers aktiva deltagande i dialogen mellan generationerna främjar utvecklingen av social kompetens och ömsesidig anpassningsförmåga och bidrar till att bygga upp motståndskraft och välbefinnande i samhället genom socialt engagemang, utveckling av sociala band och förebyggande av social isolering.
14. Främjande av rättvisa mellan generationerna bidrar genom en holistisk och framåtblickande strategi för utveckling av ungdomspolitik till social sammanhållning. Beslutsfattare bör med stöd av forskare, ungdomsarbetare, ungdomsorganisationer, andra yrkesverksamma¹¹ och andra berörda parter visa ett starkt politiskt engagemang för att agera mot ojämlikhet både inom och mellan olika generationer och ta itu med generationsövergripande utmaningar. De bör ha tillgång till befintliga nationella eller europeiska data och uppgifter, uppdelade efter ålder, som övervakar ojämlikheter mellan ungdomar med olika bakgrund och levnadsvillkor och mellan olika åldersgrupper.

¹¹ I dessa rådsslutsatser avses med *annan yrkesverksam* en person som – beroende på olika nationella förhållanden – vanligtvis betraktas som mentor, utbildare, akademiker, instruktör eller handledare och som tillhandahåller utbildning till beslutsfattare, ungdomsarbetare och frivilligarbetare som verkar på ungdomsområdet i syfte att göra det möjligt för dem att ta till sig de färdigheter de behöver för sitt arbete eller sin verksamhet.

15. Beslutsfattare, ungdomsorganisationer, inbegripet lokala ungdomsråd, ungdomar, ungdomsarbetare, ungdomsledare, forskare, utbildare och andra berörda parter bör i förekommande fall överväga ytterligare åtgärder och innovativa strategier som kan föra ungdomar samman med andra åldersgrupper i beslutsprocesser.
16. Generationernas heterogena karaktär, när det gäller enskildas och grupperns olika egenskaper, inbegripet mentala och fysiska förmågor, socioekonomiska förhållanden och de identiteter de representerar, måste respekteras så att alla generationer har lika möjligheter att fullt ut och effektivt delta i en dialog mellan generationerna på alla beslutsnivåer som påverkar deras personliga, yrkesmässiga och sociala liv.
17. Det är viktigt att stödja avlönade och frivilliga ungdomsarbetare i utvecklingen och genomförandet av den generationsöverskridande dimensionen i deras arbete. Utbildningen av avlönade och frivilliga ungdomsarbetare vad gäller den generationsöverskridande dimensionen bör vid behov anpassas för att främja solidaritet och rättvisa mellan generationerna vid tillhandahållandet av ungdomsarbete och frivilligverksamhet.
18. Man bör undersöka forskarnas deltagande i utvecklingen av långsiktiga strukturåtgärder för att främja solidaritet och rättvisa mellan generationerna, till exempel genom att tillhandahålla indikatorer för rättvisa mellan generationerna eller genom periodiska forskningspublikationer som undersöker jämlikheten mellan generationerna.

19. Innovativa initiativ till dialog mellan generationerna om utvecklingen av digitala färdigheter kan uppmuntra europeiska ungdomar att hjälpa sina jämnåriga och äldre personer att delta i den digitala omställningen. Sådana initiativ, som syftar till att ge lokalsamhällen möjlighet att förbättra sina digitala färdigheter, kan minska ensamheten bland lokalsamhällenas invånare, bidra till deras välbefinnande och öka deras sociala delaktighet och därmed hjälpa till att bygga upp sammanhållna samhällen.
20. Begreppet hållbar utveckling, som det hänvisas till i FN:s mål för hållbar utveckling, och behovet av att stärka dess sociala dimension innebär att medborgare i alla åldrar aktivt engagerar sig för att bygga säkra, inkluderande och sammanhållna samhällen. Samhällets erkännande av olika åldersgruppers olika behov och ansvarsområden kan stärkas genom evenemang och frivilligverksamhet som för samman företrädare för olika åldersgrupper, så att yngre och äldre generationer ges möjlighet att interagera och utbyta åsikter om de frågor som rör ett hållbart Europa.
21. Förståelsen av den generationsmässiga mångfalden har stor betydelse när det gäller att bygga upp kapaciteten att utveckla sunda relationer mellan generationerna och social sammanhållning. För att främja dialogen mellan yngre och äldre generationer bör barn också ges möjlighet att delta i dialogen mellan generationerna, i syfte att skapa en gemensam erfarenhet av konstruktiv dialog och samtidigt utveckla ömsesidig respekt och empati från tidig ålder.

RÅDET OCH FÖRETRÄDARNA FÖR MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR,
FÖRSAMLADE I RÅDET, UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA ATT PÅ LÄMPLIGA
NIVÅER GÖRA FÖLJANDE:

22. Öka medvetenheten bland beslutsfattare om generationsrelaterade rättviseaspekter och förse dem med de uppgifter, den information, de data och andra relevanta resurser som behövs för att stärka jämlikheten mellan åldersgrupper i beslutsfattandet.
23. Undersöka möjligheterna att i ungdomsstrategier och ungdomspolitik, när så är lämpligt, inkludera mål och åtgärder som återspeglar den generationsöverskridande dimensionen. Dessa mål och åtgärder bör utvecklas utifrån kunskap, uppgifter och god praxis, och i samråd med olika grupper av ungdomar, deras representativa organisationer och andra berörda parter, för att uppnå mer flexibla och inkluderande politiska resultat.
24. I nära samarbete med ungdomsorganisationer, ungdomsråd och lokala, regionala och nationella myndigheter och samhällen främja och underlätta samråd med ungdomar liksom deras aktiva och meningsfulla deltagande i utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av den generationsöverskridande dimensionen av all ungdomspolitik.
25. Underlätta skapandet av möjligheter och tillgängliga utrymmen för ungdomar så att de kan delta i en meningsfull dialog mellan generationerna i offentliga beslutsprocesser inom alla politikområden som påverkar deras liv och välbefinnande genom att genomföra riktade åtgärder som gör det möjligt att involvera främst ungdomar med begränsade möjligheter och underrepresenterade ungdomsgrupper.
26. Undersöka hur utrymme kan skapas för att föra samman beslutsfattare, forskare, ungdomsarbetare och ungdomar, så att de kan utveckla verktyg för dialog mellan generationerna, såsom verktygslådor för dialog mellan generationerna, och främja lika tillgång till information om hur ungdomar kan komma till tals genom möjligheter till dialog mellan generationerna.

27. Utnyttja de möjligheter som erbjuds genom programmen Europeiska solidaritetskåren och Erasmus + för att stödja utvecklingen och genomförandet av strategier för kapacitetsuppbyggnad hos ungdomsorganisationer och ungdomar som bidrar till att utveckla frivilligarbete i lokalsamhället genom att skapa partnerskap som återspeglar mångfalden i hela samhället och olika generationers behov.
28. Undersöka möjligheter genom vilka befintliga kompetensbaserade ramar¹² för utbildning och lärande av såväl formellt som icke-formellt slag inom ramen för ungdomsarbete kan bidra till att återspegla den generationsöverskridande dimensionen inom ungdomsarbetsverksamhet.

RÅDET OCH FÖRETRÄDARNA FÖR MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR,
FÖRSAMLADE I RÅDET, UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA OCH EUROPEISKA
KOMMISSIONEN ATT, INOM SINA RESPEKTIVE BEHÖRIGHETSOMRÅDEN, PÅ
LÄMPLIGA NIVÅER OCH MED HÄNSYN TILL SUBSIDIARITETSPRINCIPEN, GÖRA
FÖLJANDE:

29. Undersöka användningen av befintliga riktlinjer, verktygslådor¹³ och mekanismer såsom medborgarpaneler¹⁴ för att stödja integreringen av ungdomsdimensionen i sektorspolitiken och på så sätt öka den politiska samstämmigheten, i syfte att tillhandahålla politik och tjänster som är mer lyhörda för ungdomars behov.

¹² Europarådets rekommendation CM/Rec(2017)4 från ministerkommittén till medlemsstaterna om ungdomsarbete.

¹³ (OECD (2020), *Governance for Youth, Trust and Intergenerational Justice: Fit for All Generations?* (OECD:s generationstest - inte översatt till svenska) OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paris or United Nations Youth Strategy, youth marker methodology, Youth 2030 Working with and for young people.

¹⁴ COM(2022) 404 final: Medborgarpanelerna gör det möjligt för medborgarna att gemensamt reflektera över ämnen som är relevanta för dem. De europeiska medborgarpanelerna var till exempel ett centralt inslag i konferensen om Europas framtid. Precis som vid konferensen bör deltagarna vara slumpvis utvalda. De bör också återspegla Europas mångfald och demografi. En tredjedel av deltagarna ska vara ungdomar. När så är lämpligt kan en ”medborgarrapport” involveras i konsekvensbedömningen, som sammanfattar resultatet av dessa deltagarinriktade samtalsprocesser. Om alla deltagare är ungdomar ska det benämnas som ett ”ungdomstest”. Den första av denna nya generation medborgarpaneler kommer att lanseras i samband med talet om tillståndet i unionen 2022.

30. Fortsätta att använda befintliga mekanismer och plattformar för deltagande, såsom simuleringsmöten i ungdomsparlament och politisk dialog med beslutsfattare på lokal, nationell, regional och europeisk nivå, för att främja en dialog mellan generationerna mellan ungdomar och aktörer med beslutsmandat på alla nivåer.
31. Använda befintliga nätverk och verktyg, däribland Eurodesk och Europeiska ungdomsportalen, för att främja användarvänlig information om EU:s olika möjligheter att utveckla och genomföra projekt och initiativ till stöd för dialog, solidaritet och rättvisa mellan generationerna.
32. Underlätta utbytet av god praxis som omfattar gemensamt deltagande av yngre och äldre medborgare i såväl solidaritetsverksamhet som samhällsplanering, i enlighet med program som Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren, och livslångt lärande genom befintliga EU-verktyg och EU-plattformar, i syfte att öka den sociala sammanhållningen i lokalsamhällen.
33. Anordna aktiviteter för ömsesidigt lärande, såsom seminarier, peer learning eller andra relevanta former av samarbete mellan intressenter från olika politikområden, ungdomar och ungdomsorganisationer för att främja dialog, solidaritet och rättvisa mellan generationerna.
34. Inom den befintliga budgetramen och befintliga program stödja och, där så är möjligt, undersöka möjligheten att inrätta utrymmen och initiativ för ungdomar. Göra det möjligt för dem att utveckla och delta i verksamhet som främjar dialog mellan generationerna i syfte att stärka den sociala sammanhållningen.

RÅDET OCH FÖRETRÄDARNA FÖR MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR,
FÖRSAMLADE I RÅDET, UPPMANAR EUROPEISKA KOMMISSIONEN ATT I ENLIGHET
MED SUBSIDIARITETSPRINCIPEN GÖRA FÖLJANDE:

35. Främja synergier mellan ungdomspolitiken och annan politik och andra program som rör ungdomsområdet för att uppnå målen i EU:s ungdomsstrategi, däribland de europeiska ungdomsmålen # 3 ”Inkluderande samhällen” och # 4 ”Information och konstruktiv dialog”, där den senares mål är att inkludera dialog och social sammanhållning samt engagemang i en respektfull och fredlig dialog.
36. Lyfta fram den roll som EU:s ungdomssamordnare spelar när det gäller att öka medvetenheten om behovet av att ta itu med generationsövergripande överväganden inom alla relevanta politikområden.
37. Underlätta utbytet av god praxis mellan medlemsstaterna när det gäller att främja dialog och solidaritet mellan generationerna genom att använda Europeiska ungdomsportalen, wikinätverket för ungdomsfrågor och EU-program och EU-initiativ som Erasmus +, Europeiska solidaritetskåren, Kreativa Europa och det nya europeiska Bauhaus.

RÅDET OCH FÖRETRÄDARNA FÖR MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR,
FÖRSAMLADE I RÅDET, UPPMANAR SAMTLIGA AKTÖRER SOM ÄR VERKSAMMA
INOM DET EUROPEISKA SAMARBETET PÅ UNGDOMSOMRÅDET ATT GÖRA
FÖLJANDE:

38. Främja den europeiska dagen för solidaritet mellan generationerna, som firas den 29 april varje år sedan 2009 och utgör ett bra tillfälle för unionen att förnya sitt löfte om att stärka solidariteten och samarbetet mellan generationerna i syfte att främja ett rättvist och hållbart samhälle¹⁵.
39. Stimulera dialog mellan generationerna för att bekämpa åldersdiskriminering och ålderism genom att föra samman olika åldersgrupper och göra det möjligt för dem att lära känna varandra bättre, lära av varandra och samarbeta i vardagslivet.
40. Göra gemensamma insatser för att genomföra det europeiska ungdomsmålet # 4 genom att engagera olika generationer i gemensam verksamhet som syftar till att involvera lokalsamhällen i kampen mot riktade desinformations- och propagandakampanjer. När så är lämpligt bör man utvärdera program för mediekunnighet vars syfte är att bygga upp samhällets motståndskraft mot riktade desinformationskampanjer och kampanjer som syftar till att sprida felaktig information samt överväga att utvidga dessa program inom såväl formell utbildning som icke-formellt lärande. Detta är särskilt viktigt i samband med desinformationskampanjer och kampanjer som syftar till att sprida felaktig information i krissituationer, såsom i fallet med covid-19-pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina 2022.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets beslut nr 940/2011/EU av den 14 september 2011 om Europaåret för aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna (2012) (EUT L 246, 23.9.2011, s. 5).

a) REFERENSER

Vid antagandet av dessa slutsatser noterar rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, följande dokument:

- Rådets rekommendation av den 5 april 2022 om unga volontärers rörlighet i Europeiska unionen, EUT C 157, 11.4.2022, s. 1.
- Slutsatser från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet – Främja ungdomars engagemang som drivkrafter för positiva förändringar inom miljöskyddet, EUT C 159, 12.4.2022, s. 7.
- Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2021/2316 av den 22 december 2021 om ett Europaår för ungdomar (2022), EUT L 462, 28.12.2021, s. 1.
- Slutsatser från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om upprätthållande och skapande av medborgerliga utrymmen för ungdomar där ett meningsfullt ungdomsdeltagande underlättas, EUT C 501, 13.12.2021, s. 4.
- Slutsatser från rådet och företrädarnas för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet om förstärkning av flernivåstyrningen vid främjandet av ungdomars deltagande i beslutsprocesser, EUT C 241, 21.6. 2021, s. 3.
- Kommissionens grönbok om åldrande: *Främja solidaritet och ansvar mellan generationerna*, COM(2021) 50 final.
- Rådets slutsatser om integrering av åldrande i offentlig politik, dok. 6976/21.

- Slutsatser från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om främjande av demokratisk medvetenhet och demokratiskt deltagande bland ungdomar i Europa (EUT C 415, 1.12.2020, s. 16).
- Slutsatser från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet om förbättrade möjligheter för ungdomar i gles- och landsbygdsområden och avlägsna områden (EUT C 193, 9.6.2020, s. 3).
- Resolution från rådet och företrädarna för medlemsstaterna, församlade i rådet, om fastställande av riktlinjer för styrningen av EU:s ungdomsdialog – EU:s ungdomsstrategi 2019–2027 (EUT C 189, 5.6.2019, s. 1).
- Resolution från Europeiska unionens råd och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om ramar för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet: Europeiska unionens ungdomsstrategi 2019–2027 (EUT C 456, 18.12.2018, s. 1).
- Europaparlamentets och rådets beslut om Europaåret för aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna (2012) (EUT L 246, 23.9.2011, s. 5).
- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *Det nya europeiska Bauhaus – Vackert, hållbart, tillsammans* (COM(2021) 573 final).
- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *EU:s strategi för barnets rättigheter* (COM(2021) 142 final).

- European Council on Foreign Relations, policydokument, september 2021, *Europe's invisible divides*: How covid-19 is polarising European politics.
- Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *En jämlikhetsunion: jämställdhetsstrategi för 2020–2025* (COM(2020) 152 final).
- Europeiska kommissionen, *Mapping study on the intergenerational dimension of sport: final report to the European Commission*, Publikationsbyrån (2020).
- Europeiska kommissionen, Handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter.
- Europeiska kommissionen, Europeiska pelaren för sociala rättigheter – 20 principer.
- OECD, Recommendation of the Council on Creating Better Opportunities for Young People OECD/LEGAL/0474, 10.06. 2022.

- OECD report on ‘Governance for Youth, Trust and Intergenerational Justice: *Fit for all Generations?*’, 22.11.2020.
- OECD:s rapport *Youth and Covid-19: Response, Recovery and Resilience*, 11.6.2020.
- Europeiska kommissionen, arbetsdokument från kommissionens avdelningar *Better Regulation Guidelines*, SWD(2021) 305 final, 3.11.2021.
- Förenta nationerna, *Youth Strategy Youth 2030: Working with and for young people*.
- Deležan Tomaž, *Derailing modern democracies: the case of youth absence from an intergenerational perspective*, Annales, 2018.
- Deležan Tomaž, *Intergenerational dialogue for democracy*. International IDEA Discussion Paper 1/2017.
- Skrivelse till EU-institutionerna från ”Parents for Future in Europe”, 12 juni 2020.

b) DEFINITIONER AV DE VIKTIGASTE BEGREPPEN I DESSA SLUTSATSER:

utveckling av en generationsöverskridande dimension i utformningen av ungdomspolitiken och tillhandahållandet av ungdomsarbete: främjande av dialog mellan generationerna, solidaritet mellan generationerna och rättvisa mellan generationerna/rättvisa på ungdomsområdet inom ramen för mandatet för EU:s ungdomsstrategi 2019–2027 genom

- innovativ sektorsövergripande ungdomspolitik (t.ex. införande av den generationsöverskridande dimensionen som en av de övergripande prioriteringarna eller pelarna, eller ett av de strategiska eller operativa målen, i ungdomspolitiska dokument) som främjar dialog i beslutsprocesser för att göra det möjligt för ungdomar att få lika inflytande i beslut som påverkar deras liv och på så sätt främja mångfald och rättvisa mellan personer i olika åldrar i det offentliga livet på lokal, regional, nationell och europeisk nivå, och
- berikande av tillhandahållandet av ungdomsarbete genom att solidaritet mellan generationerna och dialog mellan generationerna integreras i ungdomsarbete och frivilligverksamhet.

dialog mellan generationerna: interaktiva och säkra deltagandebaserade utrymmen eller möjligheter som sammanför yngre och äldre generationer för att skapa gemensam kunskap och kollektiv erfarenhet. Denna dialog kan genomföras genom olika mekanismer (t.ex. enkäter, möten, rundabordssamtal, medborgarpaneler, forum eller rådgivande nämnder) i syfte att uppnå en hög nivå av välinformerat medborgarskap, gemensamt beslutsfattande och integrering av rättvisa mellan generationerna och rättvisepprinciper i olika förvaltningsnivåer.

jämlikhet mellan generationerna: tillhandahållande av lika möjligheter och stöd till alla åldersgrupper i samhället. Begreppet säkerställer att alla åldersgrupper har samma rättigheter och skyldigheter.

rättvisa mellan generationerna: erkännande av att olika åldersgrupper har olika behov och att obalanser måste justeras. Denna process är kontinuerlig och kräver att avsiktliga och oavsiktliga hinder orsakade av förutfattade meningar eller systemstrukturer identifieras och övervinns. Rättvisa innebär att olika grader av stöd och bistånd tillhandahålls beroende på olika åldersgruppers särskilda behov eller förmågor. Därigenom säkerställs att alla åldersgrupper får de resurser de behöver för att få tillgång till samma möjligheter.

rättvisa mellan generationerna: rättvisa mellan generationerna utifrån tanken att den nuvarande generationens strävan efter välfärd inte bör försämra kommande generationers möjligheter till ett gott och anständigt liv (Förenta nationerna, 2013¹⁶). Inom ramen för dessa rådsslutsatser beskriver begreppet rättvisa mellan generationerna förhållandet mellan samtida generationer, dvs. mellan yngre och äldre generationer.

Med *solidaritet mellan generationerna* avses ömsesidigt stöd och samarbete mellan olika åldersgrupper för att skapa ett samhälle där människor i alla åldrar har en roll att spela allt efter behov och förmåga och kan dra nytta av sina samhällens ekonomiska och sociala framsteg på lika villkor.

¹⁶ Förenta nationerna, *Intergenerational solidarity and the needs of future generations*, rapport från generalsekreteraren, A/68/322, 2013.

c) SAMMANFATTNING AV SLUTRAPPORTEN OM DE NATIONELLA SAMRÅDEN
INOM RAMEN FÖR DEN NIONDE CYKELN AV EU:S UNGDOMSDIALOG

Samrådsfasen av den nionde cykeln av EU:s ungdomsdiallog pågick från januari till augusti 2022. Denna sammanfattning av resultaten av den nionde cykeln av EU:s ungdomsdiallog omfattar samråd som genomförts av nationella arbetsgrupper, bidrag från internationella icke-statliga ungdomsorganisationer som deltar i den nionde cykeln av EU:s ungdomsdiallog och resultaten av den ungdomskonferens som hölls inom ramen för denna nionde cykel i Prag, Tjeckien¹⁷. Resultaten av sammanställningen av god praxis efter halva tiden¹⁸ har också införlivats.

Resultat av undertema 1: ”Information och utbildning”

Enligt de ungdomar som deltog i samråden bör informationskällor och möjligheter att lära sig om klimatförändringarna

- vara ungdomsanpassade, åtkomliga och tillgängliga i flera olika format och på flera olika språk,
- visa klimatförändringarnas betydelse för många olika ungdomars liv,
- vara omfattande, tillförlitliga och vetenskapligt underbyggda, täcka en rad olika miljöfrågor och visa politiska processer och utvecklingar med anknytning till hållbarhet,
- lyfta fram sambanden mellan klimatförändringar och ojämlikhet, som många ungdomar inte var medvetna om under samråden,

¹⁷ EU:s ungdomskonferens inom den nionde cykeln av EU:s ungdomsdiallog, i Prag, Tjeckien. Slutrapport från konferensen: Överläggningar om hållbarhet och inkludering, 25 juli 2022.

¹⁸ Halvtidsrapport om den nionde cykeln av EU:s ungdomsdiallog. God praxis och samrådsprocesser, 30 juni 2022.

- gå utöver informationsutbyte och syfta till att motivera ungdomar och ge dem möjlighet att agera för hållbarhet, bland annat genom politisk handling och hållbara livsstilsval,
- undvika ”apokalyptiska budskap” som skapar känslor av hopplöshet och påverkar ungdomars psykiska hälsa.

För att öka möjligheterna till lärande om hållbarhet föreslogs att skolorna skulle utnyttjas bättre och att ämnet skulle ingå i läroplanerna. Även om skolorna var det forum som oftast föreslogs för dessa möjligheter, identifierades även det civila samhället, ungdomsklubbar, ungdomsorganisationer, digitala verktyg och peer-to-peer-program som gynnsamma lärandemiljöer. Behovet av finansiering till ungdomsarbete och ungdomsorganisationer för att öka möjligheterna till lärande om hållbarhet togs upp.

Resultat av undertema 2: ”Handling och egenmakt”

En gemensam åsikt bland deltagarna i samrådet var att beslutsfattare och politiker har visat brist på handling i hållbarhets- och miljöfrågor och att ungdomar har mycket begränsade möjligheter att ställa beslutsfattarna till svars i dessa frågor. Det fanns en känsla av misstro och missnöje gentemot politiker. Många, men inte alla, ungdomar kunde identifiera flera olika tillgängliga mekanismer för deltagande (t.ex. protester, framställningar, organisationer i det civila samhället). I allmänhet ansåg man dock att alla dessa mekanismer misslyckas med att åstadkomma förändringar i fråga om hållbarhet på grund av de berörda beslutsfattarnas passivitet. Inga särskilda typer av mekanismer uppgavs allmänt vara mer effektiva. Ungdomar som deltar i formella strukturer (t.ex. ungdomsråd, rådgivande nämnder) sade att dessa strukturer har en viss inverkan när de integreras i beslutsfattandet. Många ungdomar kände dock inte till dessa strukturer. De ansåg att möjligheterna att ställa beslutsfattarna till svars kan förbättras genom att

- beslutsfattarna åtar sig att vidta mer omfattande åtgärder på grundval av resultaten av mekanismerna för deltagande,

- man förbättrar tillgången till mekanismer för deltagande, ser till att de inriktas på marginaliserade gruppers problem och på majoritetsfrågor samt ger marginaliserade ungdomar möjlighet att ta på sig ledande roller,
- man skapar fler möjligheter till deltagande i hållbarhetsfrågor, särskilt informell och regelbunden dialog med folkvalda,
- man främjar och skyddar ungdomsråd genom att öka resurserna, inrätta fler lokala ungdomsråd och säkerställa stöd via lagstiftning.

Resultat av undertema 3: ”Styrning”

Vid ungdomskonferenserna inom ramen för den nionde cykeln av EU:s ungdomsdialog i Frankrike och Tjeckien och vid det informella ministermötet i Strasbourg den 22 januari 2022 tog ungdomar upp farhågor om så kallad youthwashing, dvs. att unga bjuds in för syns skull. De ungdomar som deltog i samrådsfasen var mindre bekanta med detta begrepp men kunde ofta känna igen det.

Youthwashing beskrevs som ett engagemang mellan politiker eller beslutsfattare och ungdomar, som inte har någon verklig möjlighet att uppnå politiska förändringar trots förväntningar om att de ska göra det. Samråden visade att mekanismer för deltagande kan minska förekomsten av youthwashing genom att

- öka öppenheten och synligheten genom att ge ungdomar tydlig information om möjligheten att genomföra deras krav och genom att se till att beslutsfattarnas åtaganden registreras offentligt och främjas,
- ge ungdomar uppföljning och återkoppling om de åtgärder som beslutsfattarna vidtagit efter deltagandeverksamheter, där beslutsfattarna offentligt rapporterar om uppnådda förändringar eller motiverar bristen på uppnådda förändringar inom givna tidsfrister samt inleda en fortlöpande dialog med ungdomar,
- utveckla mer konsekventa och starkare kopplingar mellan mekanismer för deltagande och politiska sektorer med anknytning till hållbarhet.

Resultat av undertema 4: "Rörlighet och solidaritet"

Under samrådet tillfrågades ungdomar från en rad olika marginaliserade bakgrunder om hur de skulle kunna dra nytta av EU-omfattande möjligheter till rörlighet med anknytning till miljön. Verkliga eller upplevda ekonomiska hinder var ett stort problem. Det rörde sig bland annat om direkta kostnader, bristande möjlighet att kunna göra ett avbrott i en anställning eller risk för att förlora socialt bistånd. Språkbarriärer och brist på tillgänglig information om möjligheter spelade också en roll. Vissa ungdomar ansåg att möjligheterna till rörlighet inom EU inte riktade sig till ungdomar med deras bakgrund. En annan faktor var tendensen att fokusera på omedelbara livsbehov eller lokala frågor snarare än på miljöfrågor. De ungdomar som rådfrågades pekade på ett behov av att

- sänka tröskeln för att få tillgång till möjligheter genom att ta bort kostnader, erbjuda möjligheter på kort tid (två till tre dagar), förenkla administrativa förfaranden och skapa direkta kontakter via skolor eller lokala projekt,
- öka finansieringen av och stödet till organisationer som främjar rörlighets- och solidaritetsprojekt,
- fokusera på lokala miljöinitiativ som är kopplade till och påverkar marginaliserade ungdomars egna lokalsamhällen,
- öka publiciteten och det uppsökande arbetet, bland annat genom att erbjuda möjligheter till rörlighet med koppling till skolor och genom att arbeta med organisationer, yrkesverksamma och tidigare deltagare som har "förtroendeband" med ungdomar i marginaliserade situationer,
- betona de personliga fördelarna med att delta, särskilt när det gäller anställbarhet och yrkeskompetens, och göra möjligheterna mer attraktiva,
- tillhandahålla flexibelt, högkvalitativt och professionellt stöd som kan tillgodose en rad olika tillgänglighetsbehov, bland annat att ge resurser till organisationer som arbetar med ungdomar som lever under marginaliserade förhållanden för att stödja möjligheter till miljörelaterad rörlighet.

Resultat av undertema 5: "Tillgång till infrastruktur"

Ekonomiska begränsningar uppgavs vara en av de viktigaste faktorer som hindrar ungdomar från att göra mer hållbara livsval. De rådfrågade deltagarna efterlyste utveckling av hållbar infrastruktur till priser som är överkomliga för ungdomar. Den allmänna bristen på infrastruktur i landsbygdsområden framhölls också. Bland annat följande typer av infrastruktur efterfrågades:

- Ekonomiskt överkomlig och förbättrad kollektivtrafik tillsammans med säkrare och mer utbredda cykelmöjligheter, så att dessa transportsätt blir ett verkligt alternativ till bil.
- Ekonomiskt tillgängliga bostadsalternativ, eftersom ungdomar uppgav att ekonomiska hinder var en viktig faktor för dem som gör det svårt att ta hänsyn till hållbarhet när de väljer bostad.
- Fler gröna, öppna offentliga utrymmen och främjande av förnybar energi.
- Hållbara livsmedels- och konsumtionsalternativ till överkomliga priser, inbegripet återvinning och återanvändning. Detta var viktigt för många ungdomar, men hade inte lika hög prioritet som andra förslag.

Vid EU:s ungdomskonferens i Prag identifierades en roll för ungdomspolitiken och ungdomssektorn när det gäller att stödja ungdomars deltagande inom politikområden som har en mer direkt koppling till infrastruktur, såsom transporter, bostäder, stadsplanering, energi och jordbruk.

Resultat av det övergripande temat: ”Dialog mellan generationerna”

Vid EU:s ungdomskonferens i Prag konstaterades att hållbarhet och inkludering inte är ”ungdomsfrågor”, utan snarare frågor som påverkar hela samhället. Det hävdades därför att god praxis vid beslutsfattandet kräver en generationsöverskridande dialog mellan alla generationer. Det fanns inga starka krav på dialog mellan generationerna under de samråd som hölls i samband med ungdomskonferensen, men ämnet fick ett visst stöd när det presenterades för de deltagande ungdomarna. Dialog mellan generationerna ansågs kunna

- legitimera och ge erkännande för ungdomars oro och insatser i hållbarhetsfrågor,
- bygga upp ömsesidig solidaritet och ömsesidigt stöd mellan generationerna,
- främja lärande mellan generationerna och göra det möjligt för ungdomar att påverka äldre generationers syn på hållbarhet.

Det sades att dialogen mellan generationerna inte bör ersätta befintliga mekanismer för ungdomars deltagande eller direkt dialog mellan ungdomar och beslutsfattare, utan bör äga rum parallellt med denna verksamhet.
